

СТАТТЯ НОМЕРА

УДК 159.9:351.74(477)

Д. В. Швець,

кандидат педагогічних наук, перший проректор
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

ГАРАНТІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Проаналізовано та узагальнено досвід організації діяльності поліції зарубіжних країн в аспекті визначення гарантій професійної діяльності. Визначено, що в сучасних умовах швидкого розвитку інтеграційних процесів у світі та значного зближення країн у різних сферах суспільного життя виникає потреба в удосконаленні вітчизняної системи гарантій професійної діяльності поліцейських, що дасть змогу наблизити органи внутрішніх справ України до міжнародних та європейських стандартів.

Ключові слова: поліція, зарубіжний досвід, протидія злочинності, гарантії, професійна діяльність.

Постановка проблеми. Соціально-економічний і науково-технічний розвиток України на сучасному етапі пов'язаний із вирішенням проблем будівництва державності, зміцнення правопорядку та інтелектуалізації суспільства. Сьогодні в Україні відбуваються значні зміни в різних сферах суспільного життя. Водночас держава повинна забезпечувати громадський порядок і законність, без чого неможливими є будь-які суспільні зміни. Важливу роль у цьому відіграє Національна поліція України як центральний орган виконавчої влади. Завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1]. Саме тому важливим є питання щодо гарантій професійної діяльності поліцейських в аспекті надання поліцією якісного правоохоронного сервісу відповідно до вимог суспільства.

Стан дослідження. В умовах реформування правоохоронної системи виникає необхідність коригування парадигми координації та вдосконалення діяльності правоохоронних органів. Важливим у цьому напрямку є питання гарантій професійної діяльності поліцейських. Органи внутрішніх справ посідають центральне місце в системі органів виконавчої влади України, на них покладено обов'язок захищати правопорядок у державі, тому питання гарантій професійної діяльності було і залишається актуальним з огляду на те, що в 2015 році було увалено закон України «Про Національну поліцію» та створено поліцію.

Слід зазначити, що загальнотеоретичним аспектам діяльності поліції (міліції) присвячено праці таких науковців, як С. М. Алфьоров, В. І. Ануфрієв, О. М. Бандурка, В. С. Венедиктов, С. М. Гусаров, Є. В. Зозуля, М. Н. Курко, Н. П. Матюхіна, О. В. Негодченко, А. М. Подоляк, Г. О. Пономаренко, В. В. Сокурєнко, В. В. Черней, О. Н. Яриши та ін. Значний внесок у дослідження проблем державної служби та правового статусу особи зробили такі науковці, як М. В. Вітрук, А. Д. Воеводін, В. М. Горшеньов, Б. М. Лазарєв, Ю. М. Старілов, Г. В. Мальцев, В. М. Матюхіна, І. М. Пахомова, М. І. Матузова, Ц. А. Ямпольська. Разом з тим, незважаючи на висвітлення окремих аспектів гарантій професійної діяльності поліцейських, в юридичній літературі цій проблемі приділяється недостатня увага, хоча вона має очевидне науково-практичне значення. В умовах реформування правоохоронної системи виникає необхідність коригування парадигми координації діяльності правоохоронних органів, у тому числі гарантій професійної діяльності поліцейських.

Метою статті є визначення основних гарантій професійної діяльності поліцейських в умовах реформування правоохоронних органів відповідно до вимог сьогодення задля забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Виклад основного матеріалу. Зважаючи на те, що держава може успішно розвиватися лише тоді, коли її громадяни є повноправними, захищеними правоохоронною та судовою системами, важливе місце в системі державних інституцій посідає поліція. Ефективне виконання повноважень цим органом влади неможливе без існування спеціально створеної системи державних гарантій. Визначаючи гарантії професійної діяльності поліцейських, держава робить крок у напрямку підвищення ефективності рівня захисту конституційних прав і свобод людини та громадянина, зміцнення законності і правопорядку.

Необхідно зазначити, що в системі гарантій професійної діяльності поліцейських можна виділити міжнародні та внутрішньодержавні гарантії. Серед міжнародних гарантій здійснення повноважень поліцією можна назвати: Загальну декларацію прав людини (1948 р.), Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.), Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (1966 р.), Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.), Декларацію Парламентської Асамблеї Ради Європи про поліцію (1979 р.), Європейський кодекс поліцейської етики (2001 р.) і додатки до нього, відповідні міжнародні угоди тощо. Положення цих документів стали для багатьох держав орієнтиром під час розроблення власних національних професійних стандартів роботи поліцейських служб.

Групу внутрішньодержавних гарантій становить система соціально-економічних, політичних, духовних, моральних, правових засобів

та умов, що забезпечують безпосередній захист прав службовців поліції, насамперед як повноцінних громадянин.

Слід звернути увагу, що національними законодавчими актами різних країн регулюються положення особового складу поліцейських формувань. Разом з тим, будучи за правовим статусом державними або муніципальними службовцями і підпорядковуючись загальному для них правовому режиму, працівники поліції посідають специфічне місце серед решти урядовців, що визначається характером функцій, покладених на поліцію. Ця обставина знаходить відображення в системі норм, які регулюють організацію служби в національних і муніципальних поліцейських формуваннях, правове становище їх на працівників [2].

Так, діяльність Національної поліції України регулюється Конституцією України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законом України «Про Національну поліцію», іншими законами України, актами Президента України, постановами Верховної Ради України, ухваленими відповідно до Конституції та законів України, актами Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами МВС України, іншими нормативно-правовими актами. Зокрема, права основа соціального захисту працівників правоохоронних органів закріплена у ст. 17 Конституції України. Ця стаття містить положення про те, що держава гарантує соціальний захист громадян, які перебувають на службі у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, а також членів їх сімей. Слід зауважити, що законодавче наділення працівників правоохоронних органів системою певних прав і кореспондуючих обов'язків для контрагентів у правовідносинах є недостатнім. Необхідними є також створення механізму та забезпечення ефективності реалізації таких прав на практиці, а у випадку порушення останніх (суб'єктивних прав) – їх дієвого захисту [3].

Дослідники справедливо зазначають, що будь-яке суб'єктивне право являє собою «соціальну цінність лише настільки, наскільки його можна реалізувати, скористатися поданими цим суб'єктивним правом можливостями для задоволення певних потреб правочинної особи» [4]. Тому категорії «соціальний, правовий захист» і «правовий статус» працівника МВС України є органічно пов'язаними, корелюючими поняттями [5]. Зокрема, О. М. Бандурка зазначає, що соціальне забезпечення – це передбачена законодавством система матеріального забезпечення й обслуговування громадян у старості, на випадок хвороби, повної або часткової втрати працездатності, втрати годувальника, а також сімей, в яких є малолітні та неповнолітні діти. Основними видами соціального забезпечення в ОВС є державне обов'язкове соціальне страхування, медичне обслуговування, пенсійне забезпечення, державна, фінансова та матеріальна допомога [6, с. 325]. Правовий захист передбачає надання можливості працівнику: відновити

стан, в якому він перебував до порушення його прав; припинити дії, які порушують його права чи створюють загрозу їх порушення; визнати недійсними акти державного органу, органу місцевого самоврядування, інших організацій, установ стосовно працівника органів внутрішніх справ, якщо вони ухвалені з порушенням чинного законодавства; захистити свої права в передбачених законом випадках; відшкодувати збитки, компенсувати моральну шкоду, завдану працівникові протиправно [6, с. 333].

Таким чином, аналіз позицій учених і практиків дає підстави стверджувати, що поняття «соціальна, правова захищеність» і «соціально-правовий захист» є фактично тотожними за значенням, вони використовуються науковцями [7] для відображення відомчої специфіки суспільних відносин, пов'язаних із соціальним забезпеченням працівників напівмілітаризованої праці, зокрема працівників органів внутрішніх справ [8].

Зазначимо, що правовий статус працівника Національної поліції України визначено посадовою інструкцією, яка разом з його правами, обов'язками, відповідальністю та функціями передбачає порядок взаємодії з іншими службами та працівниками, нормативно-правове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення, кваліфікаційні вимоги до посади, а також режим праці під час виконання визначених професійних завдань [9, с. 129–130]. Акцентуємо увагу, що нормативно-правові акти, якими визначається правовий статус працівника органів внутрішніх справ, регламентують державно-службові правовідносини та містять державно-службові норми. Ці акти є фундаментом правового статусу працівників ОВС і складають систему, яка характеризується структурністю, цілісністю, ієрархічністю та взаємозалежністю [10, с. 11]. Розкриваючи юридичну природу правового статусу працівника органів внутрішніх справ, Ю. І. Коваленко зазначає, що структурно він складається з повноважень, спеціальних прав та обов'язків, виділених за ознакою службового становища. Отже, правовий статус є комплексною категорією, яка акумулює одночасно ознаки декількох видів спеціальних статусів – державних службовців, посадових осіб, представників влади. На думку вченого, правовий статус працівника ОВС є юридичним закріпленням становища певної категорії державного службовця в системі державної служби шляхом встановлення повноважень, посадових обов'язків, прав, відповідальності та різного роду гарантій. З позиції широкого підходу до правового статусу відносяться також такі елементи, як громадянство, правосуб'єктність і різного роду обмеження. Ядром правового статусу працівника правоохоронних органів є державно-владні повноваження та юридична відповідальність [10, с. 12].

Варто зазначити, що гарантії професійної діяльності поліцейських визначено в законі України «Про Національну поліцію» [1]. Зокрема, під час виконання покладених на поліцію повноважень поліцейський є представником держави. Виконуючи свої обов'язки,

визначені законом, він підпорядковується лише безпосередньому та прямому керівнику. Законні вимоги поліцейського є обов'язковими для виконання всіма фізичними та юридичними особами. Втручання в діяльність поліцейського, перешкоджання виконанню ним відповідних повноважень, невиконання законних вимог поліцейського, будь-які інші протиправні дії стосовно поліцейського мають наслідком відповідальність згідно із законом.

Слід звернути увагу, що поняття «гарантії» є багатозначним. Працівник поліції має спеціальний правовий статус, під яким, на думку В. О. Серьогіна, розуміють статус людини як представника певної соціальної групи. Цей статус різниться у представників різних соціальних груп і відображає їх особливу роль у соціальній структурі суспільства [11]. Серед елементів спеціального правового статусу працівників поліції ми можемо виділити гарантії професійної діяльності поліцейських.

Служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконанням покладених на поліцію повноважень. Варто відзначити, що час проходження служби в поліції зараховується до страхового стажу, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Згідно з чинним законодавством на службу в поліцію можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою. Поліцейським є громадянин України, який склав Присягу поліцейського, проходить службу на відповідних посадах у поліції та якому присвоєно спеціальне звання поліції. Рішення щодо проходження служби оформлюється письмовими наказами по особовому складу на підставі відповідних документів. Поліцейські, в тому числі слухачі та курсанти вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, не перебувають на військовому обліку військовозобов'язаних, оскільки на час служби в поліції знімаються з такого обліку і перебувають у кадрах поліції. Звернемо увагу, що для проходження служби в поліції укладається контракт (письмовий договір) між громадянином України та державою, від імені якої виступає поліція, для визначення правових відносин між сторонами. Акцентуємо увагу на тому, що за поліцейськими зберігаються всі права, визначені для громадян України Конституцією та законами України, крім обмежень, установлених законодавством України [12]. Потрібно відзначити, що принциповою розбіжністю між соціальним захистом працівників правоохоронних органів і соціальним захистом громадян є те, що зайнятий у різних цивільних структурах (виробництво, банківська діяльність, сервіс, бізнес тощо) громадянин працює виключно «на себе». Натомість працівник МВС України не тільки «продает» свою працю, але й, виконуючи державні

функції, відчужує себе у професії, реалізуючи волю держави, а не свою власну. При цьому, на відміну від інших громадян, обмежуються не лише його конституційні права, а й інші особисті права та свободи. Подібні обмеження прав і свобод в ім'я інтересів держави вимагають справжньої та багатогранної турботи про правоохоронців [3].

Працівники поліції під час виконання покладених на них обов'язків перебувають під захистом держави. Чинним законодавством України гарантується захист їх життя, здоров'я, честі та гідності, майна від злочинних посягань та інших протиправних дій.

Відзначимо, що під правовим захистом поліцейських слід розуміти правотворчу та правозастосовну діяльність державних органів щодо захисту життя, здоров'я, честі, гідності, особистої недоторканності, інших громадянських та особистих прав, а також майна поліцейських та їх близьких як осіб, наділених відповідним спеціальним правовим статусом, з метою досягнення стану правової захищеності. Зокрема, законом України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» встановлено систему особливих заходів державного захисту працівників правоохоронних органів від перешкоджання виконанню покладених на них законом обов'язків і здійсненню наданих прав, а також від посягань на життя, здоров'я, житло і майно зазначених осіб та їхніх близьких родичів у зв'язку зі службовою діяльністю цих працівників. Із метою забезпечення безпеки працівників правоохоронних органів та їхніх близьких родичів, недоторканності житла, а також збереження їх майна з урахуванням конкретних обставин можуть застосовуватися відповідно до законодавства такі заходи: особиста охорона, охорона житла і майна; видача зброї, засобів індивідуального захисту та сповіщення про небезпеку; використання технічних засобів контролю і прослуховування телефонних та інших переговорів, візуальне спостереження; тимчасове розміщення в місцях, що забезпечують безпеку; забезпечення конфіденційності даних про об'єкти захисту; переведення на іншу роботу, направлення на навчання, заміна документів, зміна зовнішності, переселення в інше місце проживання.

Так, правопорушення стосовно поліцейського або особи, звільненої зі служби в поліції, її близьких родичів, учинені у зв'язку з його попередньою службовою діяльністю, мають наслідком відповідальність згідно із законом. Поліцейські, а також особи, звільнені зі служби в поліції, у випадках, передбачених законом України «Про Національну поліцію», для забезпечення власної безпеки мають право придбати у власність пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, використовуючи їх виключно з підстав, визначених законом. У разі затримання поліцейського за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення або обрання стосовно нього як запобіжного заходу тримання під вартою його тримають у призначених для цього установах окремо від інших категорій осіб.

Зазначимо, що серед гарантій професійної діяльності поліцейських варто виділити правові та соціальні. Так, законодавець врахував особливий характер служби в поліції та визначив спеціальні умови для певних категорій поліцейських щодо службового часу та часу відпочинку: службу у святкові та вихідні дні, службу позмінно, службу з нерівномірним графіком, службу в нічний час. Для поліцейських установаються п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями, а для курсантів (слухачів) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які готують поліцейських, – шестиденний робочий тиждень з одним вихідним днем. Вихідні, святкові та неробочі дні є днями відпочинку для всіх поліцейських, крім залучених до виконання службових обов'язків. Поліцейським, які виконували службові обов'язки у вихідні, святкові та неробочі дні, крім поліцейських, які працюють у змінному режимі, відповідний час для відпочинку в порядку компенсації надається протягом двох наступних місяців. Поліцейським надаються щорічні чергові оплачувані відпустки в порядку та тривалістю, що визначені законом України «Про Національну поліцію». Поліцейському надаються також додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, творчі відпустки, соціальні відпустки, відпустки без збереження заробітної плати (грошового забезпечення) та інші види відпусток відповідно до законодавства про відпустки. Тривалість відпусток обчислюється подобою та становить тридцять календарних днів, якщо законом не визначено більшої тривалості. За кожний повний календарний рік служби в поліції після досягнення п'ятирічного стажу служби поліцейському надається один календарний день додаткової оплачуваної відпустки, але не більш п'ятнадцяти календарних днів.

На підставі і в порядку, визначеному житловим законодавством, поліцейські забезпечуються житлом. Гарантованою допомогою з боку держави є одноразова грошова допомога в разі загибелі (смерті), втрати працездатності поліцейського. Така соціальна виплата призначається та виплачується особам, які за законом України «Про Національну поліцію» мають право на її отримання [13, с. 98–102]. Поліцейським гарантується безоплатне медичне забезпечення. Поліцейські та члени їхніх сімей мають право на пільгове реабілітаційне, санаторно-курортне лікування, оздоровлення та відпочинок у медичних реабілітаційних центрах, санаторіях, будинках відпочинку, пансіонатах та оздоровчих закладах Міністерства внутрішніх справ України. Поліцейські отримують грошове забезпечення, розмір якого визначається залежно від посади, спеціального звання, строку служби в поліції, інтенсивності й умов служби, кваліфікації, наявності наукового ступеня або вченого звання.

Варто відзначити, що згідно із законом «Про Національну поліцію» поліцейський: забезпечується належними умовами для виконання покладених на нього службових обов'язків; отримує в органах поліції в установленому порядку інформацію, в тому числі з обмеженим

доступом, та матеріали, необхідні для належного виконання покладених на нього обов'язків; користується повноваженнями, передбаченими Законом, незалежно від посади, яку він обіймає, місцезнаходження та часу; своєчасно та в повному обсязі отримує грошове забезпечення й інші компенсаційні виплати відповідно до закону та інших нормативно-правових актів України; в повному обсязі користується гарантіями соціального та правового захисту, передбаченими Законом та іншими актами законодавства; захищає свої права, свободи та законні інтереси всіма способами, передбаченими законом; під час виконання поліцейських повноважень користується безоплатно всіма видами громадського транспорту – міського, приміського та місцевого сполучення (крім таксі), а також попутним транспортом. Поліцейські, які виконують повноваження поліції на транспортних засобах, крім того, мають право на безоплатний проїзд у поїздах, на річкових і морських суднах. Під час службових відряджень поліцейські мають право на позачергове придбання квитків на всі види транспорту та розміщення в готелях за умови пред'явлення службового посвідчення та посвідчення про відрядження. Поліцейський може бути переміщений по службі залежно від результатів виконання покладених на нього обов'язків і своїх професійних, особистих якостей [13].

Характерно, що за кордоном праця поліцейського персоналу, що обслуговує великі міста та працює в підрозділах, які спеціалізуються на боротьбі з особливо небезпечними злочинами, оплачується більш високо [14]. Зауважимо, що на додаток до окладів і різних надбавок працівники поліції в більшості країн світу користуються безкоштовно або частково оплачуваним державою житлом, відомчим медичним обслуговуванням, їм компенсується перебування у відпустках, використання особистого транспорту в службових цілях і надаються деякі інші переваги відносно інших категорій службовців [2].

Необхідно звернути увагу, що в разі припинення служби (якщо це не є наслідком вчинення правопорушення або дисциплінарної провини) поліцейські мають право на отримання разової грошової компенсації та пенсії. Компенсація, яка часто дорівнює сумі кількох посадових окладів, виплачується в разі відставки (за ініціативи працівника або адміністрації) та звільнення (за скороченням штатів або у випадку професійної непридатності) [15].

Пенсія призначається за умови досягнення певного віку та за наявності необхідного стажу роботи. Максимальні вікові межі залежать від посади службовця. Так, у Франції для рядового поліцейського це 55 років, для комісара поліції – 57 років, для начальника галузевої служби національної поліції – 60 років. При цьому необхідний стаж для працівників управлінського апарату – 30 років, а оперативних служб – 25 років. Розміри пенсій становлять у більшості держав від половини до двох третин грошового утримання. З метою нейтралізації інфляційних процесів проводиться їх пропорційний перерахунок [15].

Звернувшись до зарубіжного досвіду, відзначимо, що для поліцейських Франції розмір пенсійного забезпечення залежить від строку служби в поліції та може становити 80 % від зарплати для тих, хто прослужив у поліції 40 років. Додатково до основного грошового забезпечення поліцейські отримують місцеві виплати залежно від місця проходження служби, виплати на дітей, виплати за роботу в нічний час і виплати за виконання спеціальних обов'язків. Поліцейські також мають право на безоплатний проїзд в усіх видах транспорту, на оплату всіх медичних витрат, а також на пенсію за інвалідністю. Більшість поліцейських є членами профсоюзу поліцейських Франції [16, с. 78].

Відзначимо, що за своїм правовим характером пенсія за вислугою років аналогічна окладу службовця і є, на думку фахівців, ніби продовженням виплати окладу, але в меншому розмірі. Так само, як і оклад, призначенням пенсії є надання колишньому працівнику поліції засобів існування, що відповідають його колишньому соціальному становищу.

Слід зазначити, що для захисту своїх прав і законних інтересів працівники поліції можуть утворювати професійні об'єднання та професійні спілки згідно із законом України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності». Професійні спілки поліції здійснюють свої повноваження з урахуванням обмежень, що накладаються на працівників поліції законом України «Про Національну поліцію», зокрема професійним спілкам працівників поліції та їх членам заборонено організовувати страйки або брати в них участь.

Необхідно звернути увагу на положення закону щодо навчання дітей поліцейських. Зокрема, особа, в якій один із батьків є поліцейським і має вислугу в календарному обчисленні 20 років і більше, особа, в якій один із батьків є громадянином, звільненим з поліції за віком, станом здоров'я чи у зв'язку зі скороченням штату або проведенням організаційних заходів, вислуга років у календарному обчисленні якого становить 20 років і більше, особа, в якій один із батьків є поліцейським, який став інвалідом унаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби, користується переважним правом зарахування до ліцеїв системи Міністерства внутрішніх справ України, до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, за умови успішного складання іспитів і відповідності іншим вимогам і правилам прийому до цих навчальних закладів протягом трьох років після здобуття необхідного для вступу рівня загальної середньої освіти.

Враховуючи викладене, можна зробити **висновок**, що система гарантій професійної діяльності поліцейських забезпечує належне виконання ними своїх повноважень.

Проаналізувавши чинне законодавство стосовно гарантій професійної діяльності поліцейських, слід зауважити, що поліцейські службовці, як і інші працівники державного апарату, мають низку

привілеїв порівняно з «рядовими» громадянами – постійне робоче місце, гарантоване пенсійне забезпечення, можливість кар'єрного зростання, правовий і соціальний захист [17].

Проаналізувавши позитивний зарубіжний досвід організації діяльності поліції зарубіжних держав, необхідно зазначити, що для забезпечення проведення ефективних реформ необхідно розширити гарантії професійної діяльності поліцейських. Зокрема, стосовно матеріального стимулювання поліцейських службовців слід переглянути розмір заробітної плати працівників органів внутрішніх справ. Це дасть змогу поліції виконувати завдання, які ставить перед нею суспільство та час, більш відповідально. На законодавчому рівні необхідно закріпити низку положень щодо компенсації обмежень, об'єктивно зумовлених характером діяльності поліцейських.

Список бібліографічних посилань: 1. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. *Урядовий кур'єр*. 2015. 12 груд. 2. Дашкевич Ю. Н. Выступления в рамках «круглого стола» «Организованная преступность – 2». М. : Криминол. асоц., 1993. С. 220. 3. Серeda В. В., Кисіль З. Р. Юрико-психологічні засади запобігання професійній деформації працівників правоохоронних органів : монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2016. С. 598. 4. Теория государства и права: курс лекций / под ред. И. И. Матузова, А. В. Малько. М. : Юрист, 2001. 776 с. 5. Сташків Б. І. Право соціального обслуговування : навч. посіб. Київ : Знання, 2007. 567 с. 6. Бандурка О. М. Управління в органах внутрішніх справ України: теорія, досвід, шляхи удосконалення. Харків : Ун-т внутр. справ, 1998. 473 с. 7. Лавриненко О. В. Вопросы правовой и социальной защищенности работников милиции при несении службы по охране общественного порядка // Проблемы охраны общественного порядка и усовершенствования законодательства : материалы Всеукр. науч.-практ. конф. (Харьков, 15 мая 2003 г.). Харьков : ХИВД, 1993. С. 135–141. 8. Гоц В. Я., Лавриненко О. В. Правове регулювання праці співробітників міліції. *Вісник Університету внутрішніх справ*. 1996. Вип. 1. С. 286–300. 9. Александров Д. О. Загальна психологічна характеристика професійної діяльності працівника Національної поліції. *Юридична психологія*. 2016. № 1 (18). С. 129–140. 10. Коваленко Ю. І. Правовий статус працівника органів внутрішніх справ у перехідному суспільстві (порівняльно-правовий аналіз на матеріалах країн СНД) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. Харків, 2005. 20 с. 11. Серьогін В. О. Конституційне право України : навч. посіб. Харків : ХНУВС, 2010. С. 88. 12. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб. / Константінов С. Ф., Олефір В. І., Братель С. Г. та ін. Київ : Центр учб. літ., 2016. С. 43–46. 13. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навч. посіб. / за заг. ред. О. М. Бандурки ; О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, С. М. Князев та ін. Харків : ХНУВС, 2017. 242 с. 14. Магюхіна Н. П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління : монографія / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків : Консум, 2001. С. 110. 15. Бухтіяров О. А. Правові засади функціонування міліції з державного та місцевого бюджетів : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2011. С. 42. 16. Князев В. В., Сазонова Н. І., Жмыхов А. А., Заморина Т. Ю. Полицейские системы зарубежных государств : пособие. М. : ВНИИ МВД России, 2004. С. 78. 17. Синявська О. Ю. Засоби забезпечення

службової дисципліни в органах внутрішніх справ України (організаційно-правові питання) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2001. С. 136.

Надійшла до редколегії 15.12.2017

Швец Д. В. Гарантии профессиональной деятельности полицейских

Проанализирован и обобщён опыт организации деятельности полиции зарубежных стран в аспекте определения гарантий профессиональной деятельности. Указано, что в условиях быстрого развития интеграционных процессов в мире и значительного сближения государств в различных сферах общественной жизни возникает необходимость в усовершенствовании отечественной системы гарантий профессиональной деятельности полицейских, что даст возможность приблизить органы внутренних дел Украины к европейским стандартам.

Ключевые слова: полиция, зарубежный опыт, противодействие преступности, гарантии, профессиональная деятельность.

Shvets D. V. Guarantees of professional activity of police officers

The issue of guarantees of professional activity of police officers of the National Police of Ukraine has been researched. The experience of organizing the activity of foreign countries police in the aspect of determining the guarantees of professional activity has been analyzed and summarized. It has been noted that the police is an important state institution that ensures public order and legitimacy, without which it is impossible to make any social changes, and performs other important tasks stipulated by the law.

It has been determined that there is a need to improve the national system of guarantees of professional activity of police officers in today's conditions of rapid development of integration processes in the world and significant convergence of countries in various spheres of social life, which will enable Internal Affairs Agencies of Ukraine to bring international and European standards closer.

It has been stressed that the gradual transition of the activities of the National Police of Ukraine to the European standards requires the definition of the basic guarantees of professional activity of police officers in the context of reforming law enforcement agencies in accordance with the requirements of the present day in order to ensure the protection of human rights and freedoms, the fight against crime, maintenance of public safety and order.

Keywords: police, international experience, crime prevention, guarantees, professional activity.

